

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-5-013 (Ortak Girişim)
Karar Sayısı : 23-25/462-159
Karar Tarihi : 01.06.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK,
Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Murat ALACALAR, Elif YAVUZ, Mine ŞEVİK

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Saudi Arabian Development Co Ltd
Temsilcisi: Av. İpek İNCE, Süleyman CENGİZ
Büyükdere Cad. Bahar Sok. River Plaza Kat:17
Levent/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Saudi Arabian Development Co Ltd ve Exel Investments Netherlands BV tarafından tam işlevsel bir ortak girişim kurulması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 28.04.2023 tarih ve 38167 sayılı yazı ile intikal eden ve eksiklikleri 22.05.2023 tarih ve 38878 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 24.05.2023 tarih ve 2022-5-013 sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Başvuruda; Suudi Arabistan Krallığı'nda ve Saudi Arabian Development Co Ltd (SADCO) ve Exel Investments Netherlands BV'nin (EXEL) ortak kontrolü altında olacak şekilde tam işlevsel bir ortak girişim kurulmasına işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) kapsamında izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) SADCO ve EXEL arasında akdedilen Hissedarlar Sözleşmesi'ne (HS) göre, bildirim konu OG, hisselerinin %(.....)'u SADCO'ya ve %(.....)'i EXEL'e ait olacak şekilde Suudi Arabistan Krallığı merkezli bir limited şirket olarak kurulacaktır.
- (6) 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrası, "Kontrolde kalıcı değişiklik meydana getirecek şekilde (a) iki veya daha fazla teşebbüsün birleşmesi ya da (b) bir veya daha fazla teşebbüsün tamamının ya da bir kısmının doğrudan veya dolaylı kontrolünün, hisse ya da malvarlığının satın alınmasıyla, sözleşmeyle veya diğer bir yolla bir ya da daha fazla teşebbüs veya hâlihazırda en az bir teşebbüsü kontrol eden bir ya da daha fazla kişi tarafından devralınması Kanununun 7'nci maddesi kapsamında birleşme veya devralma işlemi sayılır." hükmünü haizdir.
- (7) 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrasında "Bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması..." halinde işlemin aynı maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemi olduğu düzenlenmektedir. Bu hükümler çerçevesinde bir ortak girişimin 4054 sayılı

Kanun'un 7. maddesi kapsamında devralma işlemi olarak değerlendirilmesi için "ortak kontrol" ve "tam işlevsellik" şartlarının sağlanması gerekmektedir.

- (8) Bildirime konu işlem sonrasında OG'nin ortak kontrol edilip edilmeyeceğini tespit etmek için yeni kurulacak şirketin Yönetim Kurulu yapısı ve taraflar arasında imzalanan sözleşme incelenmelidir. Taraflar arasında akdedilen 20.03.2023 tarihli HS uyarınca;

(.....TİCARİ SIR.....)

ifade edilmektedir. Bununla birlikte başvuruda, tarafların birlikte başlangıç bütçesini ve gelecek yıllar için projeksiyonları içeren iş planını oluşturacağı, tarafların her birinin OG'nin ana stratejik unsurları olan büyük yatırımlar veya genişletilmiş bütçeler gibi konularda veto hakkına ve üst yönetimini birlikte belirleme hakkına sahip olacakları belirtilmiştir. Bu bağlamda SADCO ve EXEL'in, OG'nin stratejik ticari davranışları üzerinde birlikte belirleyici etkiye sahip olacağı üst yönetimin atanması, veto hakkı ve sözleşmedeki diğer hususlar birlikte değerlendirildiğinde işlem taraflarının OG üzerinde ortak kontrole sahip olacakları kanaatine ulaşılmaktadır.

- (9) Öte yandan HS'de (.....) ifade edilmiştir. Yukarıda da ifade olunduğu üzere bildirilen işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında devralma işlemi olarak kabul edilebilmesi için kontrolde kalıcı değişiklik meydana gelmesi gerekmektedir. Dolayısıyla Kanun'un 7. maddesi geçici kontrol değişikliğiyle sonuçlanan işlemleri kapsamamaktadır. Başvuruda OG'nin (.....) yıl faaliyetinin olacağı ancak bu sürenin aksi kararlaştırılmadıkça otomatik olarak yenileneceği ifade edilmiştir. Kılavuz'un 21. paragrafında belirli bir süre için imzalanmış anlaşmaların yenilenebilir nitelikte olması durumunda kontrolde kalıcı bir değişiklik meydana gelebileceği ve öngörülen anlaşma süresinin, ilgili teşebbüslerin kontrolünde kalıcı değişikliğe yol açmak için yeterince uzun olduğu değerlendirilirse, anlaşmaların belirli bir bitiş tarihi olması halinde dahi Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir işlem ortaya çıkabileceği ifade edilmektedir.
- (10) Bu kapsamda söz konusu sürenin uzunluğu ve yenilenme süresi dikkate alındığında OG'nin kalıcı olarak faaliyet gösterme kriterini karşıladığı değerlendirilmektedir.
- (11) Bununla birlikte, bir ortak girişimin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir işlem sayılabilmesi için ilgili ortak girişimin "tam işlevsellik" kriterini karşılaması gerekmektedir. Bir ortak girişimin tam işlevsel olarak kabul edilebilmesi için gerekli olan nitelikler, ortak girişimin bağımsız olarak faaliyet gösterebilmesi için yeterli kaynaklara sahip olması, ana şirketlerin belirli bir işlevi ötesinde faaliyet göstermesi, satış ve satın alma ilişkilerinde ana şirkete bağımlı olmaması ve kalıcı olarak faaliyet göstermesi şeklinde sayılmıştır.
- (12) SADCO ve EXEL tarafından akdedilen HS'de (.....) ifade edilmektedir. Öte yandan başvuruda OG'nin, piyasada bağımsız olarak faaliyet göstermek için gerekli tüm araçlara sahip olacağı; bildirim konusu ortak girişimin tedarik ve lojistik hizmetleri sağlamak için tesislerin geliştirilmesi, işletilmesi ve bakımında faaliyet gösteren teşebbüsler tarafından normal olarak yürütülen işlevleri kalıcı olarak yerine getirmek için yeterli kaynaklara erişimi olacağı bildirilmiştir. Bununla birlikte bildirim konusu OG'nin, günlük operasyonlarına adanmış tam bir yönetim ekibine sahip olacağı ve faaliyetlerini ana teşebbüslerinden bağımsız olarak yürütmek için kendi personelini işe alacağı vurgulanmıştır.

- (13) Bu çerçevede yukarıda da açıklandığı üzere OG'nin tam işlevsel olarak kabul edilmesi için karşılaması gereken tüm nitelikleri sağladığı, dolayısıyla 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca bir devralma işlemi olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Ciro bilgileri incelendiğinde 2010/4 sayılı Tebliğ'in yukarıda yer verilen 7. maddesinin (a) bendinde öngörülen eşiklerin aşıldığı dolayısıyla bildirim konu işlemin izne tabi bir devralma işlemi niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.
- (14) SAUDI ARAMCO, küresel çapta temel olarak ham petrolün aranması, üretimi ve pazarlanması ile petrokimyasalların ve rafineri ürünlerinin üretimi ve pazarlanması alanlarında faaliyet göstermektedir. DPDHL ise küresel bir lojistik grup olarak 220'den fazla ülke ve bölgede faaliyet göstermektedir. DPDHL, iki marka altında (DPAG ve DHL) hizmet vermektedir. DPDHL'nin posta bölümü olan DPAG, Almanya'da ulusal posta hizmetini sunmaktadır. DHL, kapsamlı bir uluslararası ekspres, kargo taşımacılığı ve nakliye, e-ticaret ve tedarik zinciri yönetimi hizmetleri sunmaktadır. DHL'nin küresel kargo ve nakliye bölümü; hava, deniz ve kara kargo taşımacılığı alanında küresel uzmanlığa sahip 190'dan fazla ülke ve bölgede aktiftir.
- (15) Başvuruda SAUDI ARAMCO ve DPDHL'nin Türkiye'de iştirakleri aracılığıyla faaliyet gösterdiği bildirilmiştir. Bu kapsamda tarafların Türkiye'deki iştiraklerine ve faaliyet gösterdiği alanlara aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 1: SAUDI ARAMCO'nun Türkiye'deki İştirakleri ve Faaliyet Alanları

Portföy Şirketi	Faaliyet Alanları
SABIC PETROKİMYA	SABIC'in Türkiye'de Avrupa, Kıbrıs, Azerbaycan, Kuzey Afrika ve Güney Afrika ham petrol satışı için pazarlama faaliyetlerini yürütmektedir. SABIC PETROKİMYA, pazarlama desteği vermektedir. Türkiye'de satışları ise SABIC PETROKİMYA'nın kontrol sahibi SABIC yürütmektedir.
SHPP PETROKİMYA	Teşebbüsün aktif olarak faaliyet göstermediği bildirilmiştir.
Kaynak: Bildirim Formu	

Tablo 2: DPDHL'nin Türkiye'deki İştirakleri ve Faaliyet Alanları

Portföy Şirketi	Faaliyet Alanları
DHL Worldwide Express Taşımacılık ve Ticaret AŞ	Uluslararası ve yurtiçi ekspres, navlun taşımacılığı, tedarik zinciri yönetimi, gümrük brokerliği ve karayolu taşımacılığı gibi çeşitli hizmetler sunmaktadır.
DHL Global Forwarding Taşımacılık AŞ	
DHL Freight Taşımacılık ve Lojistik Hizmetleri AŞ	
DHL Lojistik Hizmetleri AŞ	
Kaynak: Bildirim Formu	

- (16) Yukarıda yer verilen tablolardan da görüleceği üzere SAUDI ARAMCO, Türkiye'de ağırlıklı olarak ham petrol satışı alanında faaliyet göstermekte ve iştirakleri aracılığıyla pazarlama faaliyetlerini yürütmektedir. DPDHL ise, uluslararası ve yurtiçi ekspres, navlun taşımacılığı, tedarik zinciri yönetimi, gümrük brokerliği ve karayolu taşımacılığı gibi alanlarda hizmet sağlamaktadır. OG ise, MENA Bölgesi'nde enerji, petrokimya ve sanayi sektörlerine ilişkin tedarik ve lojistik hizmetleri sağlamak için tesislerin geliştirilmesi, işletilmesi ve bakımında faaliyet gösterecektir. Dolayısıyla işlem tarafları ve ortak girişimin faaliyetleri arasında Türkiye coğrafi alanında yatay örtüşme bulunmamaktadır.
- (17) Öte yandan DPDHL'nin ham petrol, diğer hidro karbonların taşımacılığı, dağıtımını veya lojistiği alanlarında faaliyet göstermediği ve OG'nin ise Türkiye'de faaliyet göstermeyeceği bildirmektedir. Bu çerçevede tarafların faaliyetleri arasında dikey

örtüşmenin olmadığı anlaşılmaktadır.

- (18) Yukarıda da yer verildiği üzere işlem taraflarının faaliyet alanları göz önünde bulundurulduğunda, yeni kurulacak ortak girişimin faaliyetlerinin yalnızca MENA Bölgesi ile sınırlı olması sebebiyle ortak girişimin ve ana şirketlerin faaliyet alanları arasında Türkiye'de herhangi bir yatay ya da dikey örtüşmenin bulunmadığı değerlendirilmektedir.
- (19) Sonuç olarak dosya kapsamında sunulan bilgi ve belgeler kapsamında, değerlendirmeye konu devralma işleminin başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucu doğurmayacağından hareketle işleme izin verilebileceği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (20) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.